

prima instanță: I. Bulhac
(Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău)
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2ra-946/17

DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ala Cobăneanu, Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Departamentul Poliției de Frontieră,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Departamentul
Poliției de Frontieră împotriva lui Gîscă Marcel privind încasarea sumei,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de Departamentul Poliției de Frontieră, fiind menținută
hotărârea Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 24 februarie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 25 iunie 2014 Departamentul Poliției de Frontieră s-a adresat cu
cerere de chemare în judecată împotriva lui Marcel Gîscă, solicitând încasarea
datoriei pentru instruire și sumei achitate drept ajutor material.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 02.02.2010 pârâtul a depus conducerii
Serviciului Grăniceri cerere prin care a solicitat să fie încadrat în serviciul militar
prin contract. Prin ordinul directorului general al Serviciului Grăniceri nr. 169/ps
din 20.10.2014 pârâtul a fost angajat în funcția de inspector al Serviciului Grăniceri.

În perioada de 19.03.2010 - 09.06.2010, Marcel Gîscă a fost detașat la Centrul
de Instruire de pe lângă Colegiul Național de Grăniceri al Serviciului Grăniceri din
or. Ungheni, pentru urmarea cursurilor de pregătire inițială.

La 09.06.2010 pârâtul a încheiat contract cu Serviciul Grăniceri privind
îndeplinirea serviciului militar prin contract pentru o perioadă de 10 ani, pînă la data
de 09.06.2020.

La 30.07.2011 Marcel Gîscă a înaintat conducerii Serviciului Grăniceri un
raport prin care a solicitat să fie eliberat din cadrul Serviciului Grăniceri în
conformitate cu lit. m) alin. (3) art. 35 (din inițiativă personală) al Legii nr. 162-
XVI din 22.07.2005 cu privire la statutul militarilor. La momentul depunerii
raportului de eliberare din serviciu pârâtul a fost înștiințat despre consecințele
eliberării din serviciul militar înainte de termenul stipulat în contract.

La data de 02.08.2011, prin ordinul Directorului General al Serviciului
Grăniceri nr. 82/ps, Marcel Gîscă, inspector al punctului de trecere a frontierei de

stat „Tudora” a Direcției regionale supraveghere și control a frontierei de stat „Ștefan Vodă” a fost eliberat din funcție.

Mai indică reclamantul că prin ordinul șefului interimar al Direcției regionale supraveghere și control a frontierei de stat „Ștefan Vodă” nr. 150 din 05.08.2011, pârâtul a fost exclus din listele Direcției regionale supraveghere și control a frontierei de stat „Ștefan Vodă” a Serviciului Grăniceri și de la toate tipurile de aprovizionare începând cu 05.08.2011.

Marcel Gîscă, din cei 5 ani obligatorii de îndeplinire a serviciului, a îndeplinit serviciul militar în Serviciul Grăniceri doar 1 an, 4 luni și 20 zile (cea ce constituie 502 zile), astfel consideră reprezentantul reclamantului, că acesta urmează să restituie cheltuielile pentru instruire la Centrul de Instruire de pe lângă Colegiul Național de Grăniceri al Serviciului Grăniceri, în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

Conform calculului privind cheltuielile suportate de către Serviciul Grăniceri pentru instruirea lui Gîscă Marcel Gheorghe la Centrul de Instruire al Serviciului Grăniceri, eliberat de către șeful secției finanțe al Direcției Est, pârâtul urmează să restituie suma de 3224, 33 lei.

În luna ianuarie 2011 Marcel Gîscă a înaintat un raport privind acordarea concediului anual pentru anul 2011 și achitarea ajutorului material, iar prin ordinul directorului Direcției generale asigurare al Serviciului Grăniceri nr. 10 din 20.05.2014 pârâtului i-a fost acordat concediul anual obligatoriu pentru anul 2011 (15.01.2011-29.01.2011), cu acordarea ajutorului material anual în mărime de 2 593,75 lei.

Menționează reclamantul în cererea de chemare în judecată, că pârâtul s-a eliberat din cadrul Poliției de frontieră înainte de expirarea anului de muncă, respectiv urmează să restituie suma ajutorului material în mărime de 82,32 lei, conform calculelor anexate la materialele cauzei.

În vederea soluționării problemei pe cale amiabilă, la data de 25.03.2014 Departamentul Poliției de Frontieră a expediat în adresa lui Marcel Gîscă cererea prealabilă cu nr. 35/23-2/594, prin care a solicitat achitarea benevolă a sumei datorate în mărime de 3 306,52 lei, care până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată nu a fost achitată.

Solicită reclamantul admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Marcel Gîscă în beneficiul reclamantului a cheltuielilor suportate în legătură cu instruire în Centru de instruire de pe lângă Colegiul Național de Grăniceri al Serviciului Grăniceri din or. Ungheni în mărime de 3 224,20 lei și ajutorul material acordat în mărime de 82,32 lei.

Litigiul în cauză a fost obiect de examinare în mai multe instanțe judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24.02.2016 a fost admisă acțiunea.

S-a încasat de la Marcel Gîscă în beneficiul Departamentului Poliției de Frontieră suma de 3224,20 lei pentru instruire și cheltuielile de judecată în sumă de 179 lei, inclusiv și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 150 lei.

În rest s-a respins acțiunea privind încasarea sumei de 82,32 lei acordat drept ajutor material ca neîntemeiată.

La data de 14.03.2016, cu respectarea termenului prevăzut la art. 362 CPC al RM, Departamentul Poliției de Frontieră a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii în partea respingerii capătului acțiunii privind încasarea sumei de 82,32 lei cu emiterea unei noi hotărâri privind încasarea acestei sume.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 s-a respins apelul declarat de Departamentul Poliției de Frontieră, fiind menținută hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 24 februarie 2016.

La 24 martie 2017 Departamentul Poliției de Frontieră a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în partea încasării sumei de 82,32 lei, acordat drept ajutor material.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material, aplicând prevederile art. 148 alin. (5) al Codului muncii potrivit căruia, salariul plătit în plus salariatului de către angajator nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greșeli de calcul.

Indică recurentul că, în speța dată se urmărește suma achitată în avans pentru ajutorul material înainte de expirarea anului 2011, acordarea căruia este reglementată prin art. 165¹ al Codului muncii potrivit căruia, angajatorul este în drept să acorde anual salariatului ajutor material în modul și condițiile prevăzute de contractul colectiv de muncă și/sau de actele normative în vigoare. Ajutorul material poate fi acordat salariatului, în baza cererii lui scrise, în orice timp al anului ori adăugat la indemnizația de concediu (art. 117).

La momentul acordării ajutorului material intimatului, modul și condițiile erau reglementate prin pct. 16 al Hotărârii Guvernului nr. 650 din 12.06.2006.

Se mai invocă în recurs că, aceleași clauze sunt prevăzute și în Regulamentul cu privire la modalitatea de stabilire și calculare a sporurilor, plăților suplimentare și indemnizațiilor militarilor Serviciului Grăniceri aprobat prin ordinul Serviciului Grăniceri nr. 27 din 07.02.2011, și în pct. 6 al ordinul nr. 31 din 18.02.2011, cu privire la particularitățile în remunerarea muncii militarilor prin contract al Serviciului Grăniceri.

Studiind legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea ajutorului material achitat în avans în sumă de 82,32 lei și emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind admiterea pretenției, din considerentele ce urmează.

Conform art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele dosarului atestă că la 09.06.2010 Gîscă Marcel a încheiat contract cu Serviciul Grăniceri privind îndeplinirea serviciului militar prin contract pentru o perioadă de 10 ani, pînă la data de 09.06.2020.

În luna ianuarie 2011 Marcel Gîscă a înaintat un raport privind acordarea concediului anual pentru anul 2011 și achitarea ajutorului material, iar prin ordinul directorului Direcției generale asigurare al Serviciului Grăniceri nr. 10 din 20.05.2014 pârâtului i-a fost acordat concediul anual obligatoriu pentru anul 2011 (15.01.2011-29.01.2011), cu acordarea ajutorului material anual în mărime de 2 593,75 lei. (f.d.13)

La 30.07.2011 Marcel Gîscă a înaintat conducerii Serviciului Grăniceri un raport prin care a solicitat să fie eliberat din cadrul Serviciului Grăniceri în conformitate cu lit. m) alin. (3) art. 35 (din inițiativă personală) al Legii nr. 162-XVI din 22.07.2005 cu privire la statutul militarilor. La momentul depunerii raportului de eliberare din serviciu pîrîtul a fost înștiințat despre consecințele eliberării din serviciul militar înainte de termenul stipulat în contract.

La data de 02.08.2011, prin ordinul Directorului General al Serviciului Grăniceri nr. 82/ps, Marcel Gîscă, inspector al punctului de trecere a frontierei de stat „Tudora” a Direcției regionale supraveghere și control a frontierei de stat „Ștefan Vodă” a fost eliberat din funcție.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și admiterii acesteia parțial, respingând cerința de încasare a sumei de 82,32 lei ca ajutor material achitat în avans.

Judecând apelul declarat de către Departamentul Poliției de Frontieră instanța de apel a găsit necesar de a-l respinge și a menține hotărârea primei instanțe, considerând că aceasta este întemeiată și legală, în acest sens reținând faptul că corect prima instanță cu referire la prevederile art. art. 130 CM al RM, art. 148 alin.(5) CM al RM, art. 165/1 CM al RM, a concluzionat că prima instanță corect a respins cerința privind încasarea sumei ajutorului material în mărime de 82,32 lei, în condițiile în care nu a prezentat vreo probă a greșelii de calcul la achitarea ajutorului material.

Instanța de recurs constată, însă, că instanțele ierarhic inferioare corect au încasat de la Marcel Gîscă în beneficiul Departamentului Poliției de Frontieră suma de 3224,20 lei pentru instruire, cheltuielile de judecată în sumă de 179 lei, inclusiv și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 150 lei, însă incorect au respins cerința privind încasarea sumei de 82,32 lei, acordat drept ajutor material, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale, în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

Astfel, materialele cauzei denotă că, conform art. 27 (6) al Legii nr. 1245 din 18.07.2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea patriei, art. 35 (11) al Legii nr. 162 din 22.07.2005 cu privire la statutul militarilor și pct. 7 al Contractului încheiat între Gîscă Marcel și Serviciul Grăniceri din data de 09.06.2010, la

eliberare din serviciul militar prin contract în cazurile prevăzute la alin. 3 lit. e)-g), i)-k) și m)-o) al art. 35 al Legii nr. 162 din 22.07.2005 cu privire la statutul militarilor, militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

De asemenea, conform prevederilor alin.(11), art. 39 din Legea nr.283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră, polițistul de frontieră care a fost exmatriculat ori a absolvit o instituție de învățământ sau cursuri de instruire din contul Poliției de Frontieră și căruia raporturile de serviciu i-au încetat în primii 5 ani de activitate din motive imputabile lui, este obligat să restituie cheltuielile aferente pregătirii sale, proporțional cu perioada rămasă pînă la 5 ani, potrivit angajamentului încheiat în acest sens.

Astfel, luînd în considerație faptul că Gîscă Marcel din cei 5 ani obligatorii de îndeplinire a serviciului, a îndeplinit serviciul militar în Serviciul Grăniceri doar 1 an 4 luni 20 zile, just instanțele inferioare au dispus restituirea sumei de 3 224, 33 lei (f.d. 14) privind cheltuielile suportate de către Serviciul Grăniceri pentru instruirea lui Gîscă Marcel la Centrul de Instruire al Serviciului Grăniceri.

Totodată, Colegiul civil constată că, la examinarea prezentului litigiu instanțele ierarhic inferioare au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, neacordând o apreciere corectă faptului că, în luna ianuarie a anului 2011 Gîscă Marcel a înaintat un raport privind acordarea concediului anual pentru anul 2011 și achitarea ajutorului material. Ca urmare, prin Ordinul Directorului Direcției generale asigurare al Serviciului Grăniceri nr.10 din 17 ianuarie 2011, lui Gîscă Marcel i-a fost acordat concediul anual obligatoriu pentru anul 2011 (15.01.2011-29.01.2011), cu acordarea ajutorului material anual în mărime de 2 593, 75 lei (f.d. 13).

Instanța de recurs menționează că, conform pct.6 din ordinul Serviciul Grăniceri nr.31 din 18 februarie 2011, cu privire la particularitățile în remunerarea muncii militarilor prin contract ai Serviciului Grăniceri, la concedierea colaboratorilor Serviciului Grăniceri înainte de expirarea anului calendaristic, pentru care ei au folosit deja concediul de odihnă sau ajutorul material, din salariul acestora se reține suma reieșind din lunile deplin lucrate.

Astfel, Gîscă Marcel s-a eliberat din cadrul Poliției de Frontieră înainte de expirarea anului de muncă 2011, din care motiv acesta urmează să restituie suma ajutorului material în mărime de 82,32 lei (f.d. 16).

Or, în speța dată se urmărește suma achitată în avans pentru ajutorul material înainte de expirarea anului 2011, acordarea căruia este reglementată prin art. 165¹ al Codului muncii potrivit căruia, angajatorul este în drept să acorde anual salariaților ajutor material în modul și condițiile prevăzute de contractul colectiv de muncă și/sau de actele normative în vigoare. Ajutorul material poate fi acordat salariatului, în baza cererii lui scrise, în orice timp al anului ori adăugat la indemnizația de concediu (art. 117).

La momentul acordării ajutorului material intimatului, modul și condițiile erau reglementate prin pct. 16 al Hotărârii Guvernului nr. 650 din 12.06.2006 privind salarizarea militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice potrivit căruia, ajutorul material acordat militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă se recalculează proporțional perioadei de activitate în funcție în anul de gestiune în caz de eliberare din serviciu înainte de expirarea anului de gestiune, cu excepția cazurilor de eliberare din serviciu pe motiv de sănătate, în urma unor măsuri de organizare, de ocupare a unei funcții electivă, de înmatriculare în instituții de învățământ militar, precum și în caz de deces a persoanei.

Aceleași clauze sunt prevăzute și în Regulamentul cu privire la modalitatea de stabilire și calculare a sporurilor, plăților suplimentare și indemnizațiilor militarilor Serviciului Grăniceri aprobat prin ordinul Serviciului Grăniceri nr. 27 din 07.02.2011, și în pct. 6 al ordinul nr. 31 din 18.02.2011, cu privire la particularitățile în remunerarea muncii militarilor prin contract ai Serviciului Grăniceri potrivit căruia, la concedierea colaboratorilor Serviciului Grăniceri înainte de expirarea anului calendaristic, pentru care ei au folosit deja concediul de odihnă sau ajutorul material, din salariul acestora se reține suma reieșind din lunile deplin lucrate.

Astfel, în efectul normelor de drept precitate, intimatul este obligat să restituie suma achitată pentru ajutorul material folosit înainte de expirarea anului calendaristic, în mărime de 82,32 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronate concluziile instanței de apel că, la caz sunt aplicabile prevederile art.148 alin.(5) Codul muncii, deoarece în prezentul litigiu nu se solicită încasarea salariului plătit în plus salariatului.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa parțial decizia instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe, în partea respingerii acțiunii privind încasarea sumei achitată în avans pentru ajutorul material în sumă de 82,32 lei în beneficiul Departamentul Poliției de Frontieră de la Gîscă Marcel, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind admiterea cerinței date și dispunerea încasării de la Gîscă Marcel în beneficiul Departamentul Poliției de Frontieră a sumei de 82,32 lei cu titlu de ajutor material, în rest urmând a fi menținute decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Departamentul Poliției de Frontieră.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Departamentul Poliției de Frontieră împotriva lui Gîscă Marcel privind încasarea sumei, în partea respingerii

acțiunii privind încasarea sumei achitată cu titlu de ajutor material în sumă de 82,32 lei și se emite în această parte o nouă hotărâre, prin care:

Se admite cerința Departamentul Poliției de Frontieră împotriva lui Gîscă Marcel cu privire la încasarea sumei achitată în avans pentru ajutorul material.

Se încasează din contul lui Gîscă Marcel în beneficiul Departamentului Poliției de Frontieră suma de 82,32 lei (optzeci și doi) lei, 32 bani cu titlu de ajutor material.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 și hotărîrea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24 februarie 2016 se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru